

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRĂȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:
Pe un an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 199.

Duminică 21 Octomvre (2 Noemvre)

1884.

1784.

BrășovŪ 1 Nov. st. n.

Măne se împlinesc o sută de ani de când
a proclamatŪ revoluțiunea lui Horia la biserica
în Curechiu.

Cu cinci ani înaintea marelui revoluțiunii fran-
ceze țeranii români din Munții apuseni au înăl-
tă stégul libertății și s'au sculatŪ în contra
opresorilor lorŪ pentru apărarea drepturilor
omului.

Și într'adevărŪ în acea epocă tristă și du-
răsoasă, țeranulŪ românŪ nu mai eră omŪ. ElŪ
eră tractatŪ ca vita, eră iobagiu legatŪ de gliă,
avea nici măcarŪ dreptulŪ de a se strămută
de la unŪ locŪ la altulŪ, de a-și schimbă stăpâni.
NimicŪ din ce agonisea cu crunta lui sudore nu
eră alŪ sŪu propriu și ceea ce îi făcea viața și
mai nesuferitŪ, eră estrema nenorocire de a avé
ca stăpâni nemiloși, nesățioși și tirani la
sărmale.

Ce mirare dér, că țeranulŪ românŪ după
recurși de servitute amară, sătulŪ de atâtea tira-
nii și-a pierdutŪ răbdarea și a încercatŪ să-și
scutură cu forța recunoșcerea drepturilor sale de
om, ce i-le sequestrase nobilimea unghurească? —
Românii au dreptulŪ să se revolteze până când
vorŪ fi sclavi și nefericiți. A-i pedepsi pentru
exercitarea acestui dreptŪ însemnă a-i pedepsi
înfund-că suntŪ omeni. AstfelŪ scriea la 1785
unŪ apărătoriu alŪ poporului într'o scrisore
franceză adresată împăratului IosifŪ II. *)

Revoluțiunea lui Horia a fostŪ numai o ur-
mare naturală a grozavei opresiuni sub care ge-
neza poporului românŪ p'atunci. Cu tôte astea
ce a produsŪ mare mirare în tótă Europa, care
sciea că în munții Ardélului locuiesce unŪ po-
porŪ apăsător, care aspiră la drepturile omului și
la libertatea națională, ér capulŪ revoluțiunii ro-
mâne eră admiratŪ pretutindenŪ ca unŪ nobilŪ
capătătorŪ pentru libertate, ca o celebritate a ve-
acului. În asemenea calitate eră serbătoritŪ și în
capitala Franciei. Damele parisiane purtau la
1784 pieptănătură „à la Horia.“

Causele revoluțiunii le deslușese destulŪ de
pregnantŪ însuși umanulŪ și generosulŪ împăratŪ
IosifŪ II într'o scrisore cu data 3 Decemvre 1784
ce-o adresăză fratelui sŪu LeopoldŪ de Toscana:

„Escesele de totŪ felulŪ — scrie împăra-
tulŪ — comise de mai mulți ani din partea po-
sesorilorŪ, au causatŪ plângeri generale din par-
tea tuturorŪ locuitorilorŪ Transilvaniei și cu de-
osebire din partea națiunei române. Dér niciodată
nu s'a pututŪ face să se pună unŪ capătŪ ace-
storŪ escese, nici să se introducă unŪ regula-
mentŪ urbarialŪ. Maiestatea Sa, de fericită me-
moră (Maria Teresia) făcuse tôte, ce-și pôte în-
chipui unŪ omŪ. În fine eu amŪ ajunsŪ ca să
reducŪ încâtva prin guvernŪ și prin cancela-
ria, dér încă nu s'a expediatŪ nimicŪ. Funcționarii
romeniului din Zlatna, care se află sub direcți-
unea despărțământului de mine, s'au distinsŪ cu
osebite prin totŪ felulŪ de extorsiuni. Cu tôte
plângerile repetite ale țeranilorŪ și pe lângă
tôte comisiunile câte au fostŪ trimise, nu am
pututŪ ajunge să facemŪ ca să înceteze
plângerile acestea. În fine aflându-mă chiar eu
pe locŪ în anulŪ trecutŪ în țera acésta, am fă-
cutŪ atâtŪ, că a fostŪ delegatŪ o nouă comisiune,

ale cărei rapôrte trebuiu făcute de-adreptulŪ la
Viena. UnŪ raportŪ de aceste a și sositŪ aici
încă din luna Martie, dér departamentulŪ mine-
lorŪ l'a lăsatŪ să zacă până în luna lui Noemvre.
Afară de aceea țeranii au mai trâmisiŪ aici și de-
putați, și deputații aceștia au primitŪ dela can-
celaria Ungariei o asigurare în scrisŪ, că n'au
decâtŪ să se întorcă acasă și se aștepte liniștiți
decisiunea, care va urmă, fără să se témă de
nimicŪ. Dér deputații aceștia abia au ajunsŪ la
Zlatna, și au fostŪ arestați și maltratați din nou!
Indată după aceea unŪ anumitŪ Horia a adunatŪ pe
țeranii și i-a ațîtatŪ în contra posesorilorŪ și a
funcționarilorŪ, dicându că e în contra ordinelorŪ
împăratului, ca se tracteze astfelŪ cu dênșii, în
fine ei cereau să fie încorporați în districtele mi-
litari...“

Va se dică țeranii români se plângeau me-
reu la împăratulŪ de tôte nedreptățile. Impăra-
tulŪ dá ordine guvernului și cancelariei pentru
îmbunătățirea stărei lorŪ, dér aceste ordine îm-
părătesci nu se executau. Urmarea a fostŪ că
țeranii nu mai putéu așteptă nici o ușurare din
partea autorităților din țera și în culmea des-
perățiunei lorŪ dicéu, că „domnii cêrcă numai să-i
asuprêscă în contra voinței împăratului.“

„De aici,“ adauge împăratulŪ în scrisorea
memorată, „șia-au formatŪ planulŪ ca să arde
casele posesorilorŪ și să-i alunge ferindu-se tot-
dată ca să atingă satele și orice lucruri, cari a-
partineau de-adreptulŪ suveranului. FoculŪ
s'a estinsŪ din ce în ce mai multŪ și Românii
nemulțamiți cu totulŪ trimiseră din satŪ în satŪ
ordine ca venite din partea mea se nimicêscă pe
nobili, lucru ce țeranii nu întârziară ca să-lŪ
execute.“

FoculŪ teribilŪ alŪ revoluțiunei odată isbuc-
nitŪ a causatŪ multă stricăciune de amândoué
părțile. Au comisŪ țeranii români escese sânge-
roșe, dér nobilii unghuri nu numai că nu li-au
rêmasŪ datori, ci i-au întrecutŪ cu multŪ. Insuși
împăratulŪ IosifŪ spune cu oróre, că „între altele
nobilii au arestatŪ 37 de țeranii. cărorŪ le tăiară
capulŪ într'o singură ȝi fără nici o formă de
procedură.“

UmanulŪ principe conjură pe guvernatorulŪ
Transilvaniei, ca se cerce tôte spre a pune capătŪ
asupririlorŪ, căci „poporulŪ numai tratându-lŪ cu
ecuitate, cu iubire și încredere pôte să fie ținutŪ
în frêu într'unŪ modŪ stabilŪ.“

Dér la 1784 nu se tractă numai și numai
de drepturile omului, ci se deșteptase puternicŪ
în inimile țeranilorŪ români și sêmțulŪ naționalŪ
și religiosŪ. La acésta a contribuitŪ multŪ con-
vingerea, ce ia cuprinsŪ în desperarea lorŪ, vê-
dândŪ că nu mai aflau nici unŪ scutŪ la auto-
ritățile civile, convingerea, că pentru ei nu-i scă-
pare până ce vorŪ avé domni și funcționari un-
ghuri. De aci strigătulŪ revoluțiunei din 1784 ca
se fie stînși domnii și funcționarii unghuri.

Eată unde duce tirania neîmpecată a celorŪ
ce au puterea în mână!

„Eu recunoscŪ pe deplin —“ dicé împăratulŪ
IosifŪ totŪ în scrisorea cătră guvernatorulŪ țerei
— că e fôrte greu de a puté afla unŪ mijlocŪ
în contra urei naționale și de religiune, care a
ajunsŪ la estremŪ și care se manifestăză la tôte
ocasiunile între Români și Unghuri, anume unŪ
mijlocŪ cum se pôtă trăi împreună amândoué
națiunile aceste într'unŪ modŪ liniștitŪ, ecuitabilŪ
și spre binele comunŪ. fiindcă și așa unii fără de
alții nici nu potŪ se esiste... Dér singurulŪ mij-
locŪ ce există este, și D-ta trebuie să faci totŪ

până la estremŪ, ca în ținuturile revoltate să
depărtezi din administrațiunea publică pe totŪ
ômenii aceia, a cărorŪ ură, neîncredere și rêsbu-
nare și se va păré că e neîmpăcabilă...“

De unde se fi pututŪ aduce guvernatorulŪ
alți funcționari, cari se tracteze poporulŪ cu ecui-
tate, cu iubire și cu încredere, când totŪ erau
vrășmașii acestui nefericitŪ poporŪ?

Horia și cu soții lui vedeau, că aici numai
o cură radicală putea ajută și de aceea ei cereau
„tisturi“ și diregători români. Ei n'au luptatŪ
numai pentru libertatea individuală ci și pentru
libertatea națională a poporului românŪ.

Încă înainte de o sută de ani au prevêdutŪ
așadêră conducătorii revoluțiunei țărănesci, că o
națiune fără libertate națională nu pôte trăi, că
unŪ poporŪ, care n'are deregătorii săi proprii și
limba sa națională va fi totdeauna sclavulŪ alŪ
alții.

Ceea ce au doritŪ căpitaniii revoluțiunii
dela 1784 n'au pututŪ dobândi. Mișcarea lorŪ a
fostŪ curândŪ suprimată și ei însiși au trebuitŪ
să sufere o pedepsă de môrte crâncenă.

UnŪ folosŪ mare și neprețuibilŪ însé totŪ
a adusŪ sângele vêrsatŪ la 1784. Încă în anulŪ
următorŪ, la 1785, împăratulŪ IosifŪ desființă
servitutea personală a iobagilorŪ din Transil-
vania și Ungaria. IobagiulŪ nu mai eră de aci în
colo legatŪ de gliă, putea să-și schimbe stăpâni,
avea așa numitulŪ dreptŪ de liberă migrațiune.
Sôrtea lui prin acésta se ușură multŪ.

De atunci au trecutŪ o sută de ani, unŪ
veacŪ întregŪ, timpŪ destulŪ de îndelungatŪ pen-
tru ca să se ștergă tristele reminiscințe și să se
védă figurile mărețe ale lui Horia, Cloșca și Cri-
șanŪ în adevêrata lorŪ lumină, ca apărători ai
libertății poporului românŪ, pentru care și-au sa-
crificatŪ viața.

CRONICA POLITICĂ.

În ședința dietei croate dela 29 Octomvre, referen-
tulŪ Gyurici motivéză proiectulŪ de lege privitorŪ la
sistarea jurilorŪ în deliecte de pressă, desvôltă istoria li-
bertății pressei în statele culte moderne și conchide că
mêsurile propuse suntŪ cerute de împrejurări. Zsiv-
covicŪ vorbește în favoarea jurilorŪ și îi apără
ca pe o instituțiune strênsŪ legată cu viața constituțio-
nală; arată pericolele ce s'ar ivi, degradându-se jurii la
trêpta unui tribunalŪ de partidă. BanulŪ liniștește pe
ZsivcovicŪ printr'unŪ discursŪ, în urma căruia maiorta-
tea primesce suspendarea jurilorŪ pe trei ani.

TotŪ în acea ședință, Milekici face interpelarea
în afacerea închiderii granițelorŪ dinspre Sêrbia din cauza
bôlei de gură și de unghii a porcilorŪ și cere sus-
pendarea acestei mêsuri, care nu e justificată și care
causéază mari pagube comerțului.

Progresele democrației sociale în Germania suntŪ
uimitóre. Legea în contra socialistilorŪ, care îi opra
d'a ține întruniri, nu numai că nu le-a răritŪ rëndurile
ci din contră tocmai a contribuitŪ la înmulțirea și orga-
nizarea lorŪ. În întâia periódă a legislaturii Reichsta-
gului germanŪ, democrații sociali avéu numai doi repre-
sentanți; în a treia periódă însă avéu doisprezece, ér acum
numêrulŪ deputaților lorŪ a crescutŪ în modŪ de necređutŪ.
În ReichstagulŪ trecutŪ dicéa deputatulŪ democratŪ
Liebknecht: „PrințulŪ Bismarck crede, că a pusŪ mâna
pe noi, dér amŪ pusŪ noi mâna pe elŪ! În 1881 sta-
tistica electorală oficială îndrâsnea să dică, că democra-
ția socială n'are nici unŪ cercŪ electoralŪ sigurŪ, și
acum cei mai populari candidați ca Virchov, Richter și
alții n'au pututŪ să întrunêscă maiortatea voturilorŪ.
Acésta e cu atâtŪ mai uimitorŪ, cu câtŪ se scie, că

*) Veđi „Revoluțiunea lui Horia“ de Nic, Densu-
man. Bucuresci 1884.

legea în contra socialiștilor a fostu aspru mănuită. Dar alegerile actuale mai dovedesc unu lucru: crescendū numărul democrațiilor sociali, cresce și numărul antisemiților. La alegerile din Berlinu s'au datu 68,000 voturi pentru candidații democrației sociali și alte 50,000 pentru agitațiunea antisemită. Nicu liberalii, nicu prințul Bismarck, nicu alte partide nu se potū lăudă cu isbānda. Dar se potū lăudă Bebel, Hasenclever, Liebknecht. Acēstă stare de lucruri i-se atribuie prințului Bismarck, care într'unu momentu de mână jurase, că până la ultima-i respiraie va combate liberalismul.

Cartea albastră, ce a prezentat'o guvernulū englesu parlamentului, arată instrucțiunile, cari s'au datu din partea guvernului generalului Wolseley pentru expedițiunea de la Nilu. Sē dice în acēstă instrucțiune, că scopulū principalū alū expedițiunii este de a eliberā pe generalulū Gordonu și pe colonelulū Stewart din Chartum. După ce se va ajunge acēstă țintă nu se vorū continua mai departe operațiunile. Wolseley sē nu se intereseze nicu de Cassala care se va despresura de la Suachimū sēu Masaua, nicu de Darfur nicu de alte locuri de la ecuatorulū care se află dincolo din câmpulū operațiunilorū, nicu de Sennaar care privesce pe Gordon, ci sē se silēscă de a efeptui o retragere sigură a garnisōnei egiptene de la Chartum și a amplotiaților civilil cari ar voi sē se întorcă cu familiile lorū la Egiptū. În privința Sudanului Anglia ar vedē bucurosū unū guvernū în Chartum cu administrațiune internă cu totul independentă de Egiptū. Guvernulū egiptēnū voiesce să dea subsidii la toți capii sēu la mai mulți capi, cari au destulă autoritate spre a susține ordinea în valea Nilului dela Vady-Halfa până la Chartum și promitū de a ține pace cu Egiptulū și de-a impededă tōte invasiunile în Egiptū; a doua de a promova negoțulū cu Egiptulū; a treia de a impededă tōte incursiunile pentru vinderea și prinderea sclavilorū. Wolseley este autorizatū de a încheia o convențiune sub condițiunile de mai susū. Totuși capii semēției, abstracțiune făcēndu de plata subsidiilorū trebuie sē se rațime pe puterile lorū proprii, deorece nicu Anglia, nicu Egiptulū nu pōte luā asupra sa responsabilitatea în valea Nilului spre mēdă și de Wady-Halfa.

Nunta de aurū dela Sigmaringen.

«Kölnische Zeitung» primesce din Sigmaringen următoarele informațiuni cu dată de 22 Octomvre:

Se pare că și cerulū a participatū ca serbătōrea sē fi de aurū; erī a eșitū unū sōre caldū și lucitorū precum de mai multe sēptēmāni nu s'a vēdūtū și precum rareori se vede în a treia parte a lui Octomvre; avemū în fine unū adevēratū timpū imperialū.

Întāia parte a serbārei a fostū serviciulū divinū în biserica orașului, serviciulū la care pārechia jubilară n'a asistatū și cu atātū mai puținū împēratulū și principele moscenitorū. Predica nu s'a ținutū nicu la începutū nicu la sfēșitū. După serviciu s'a cāntatū: »Mare Dumneșeule pe tine te glorificāmū« și după acēstă s'a finitū. După serviciulū divinū a urmatū întâiu primirea felicitārilorū la castelū, apoi la o oră după amēdī s'a datū dejunū la principele moscenitorū în palatulū sēu pe strada Carolū. Dinaintea palatului este o piață liberă și mulțimea de omenī stātea aci ca și pe stradă, drēptă și largă capū lēngă capū, și necuprinsă cu vederea. Se dă cu socotēla că orașelulū care n'are decātū 4,000 de locuitorī, erī zidurile sale au cuprinsū mai bine de 30,000. Aclamāriile neincetate și veseliea populațiunei a făcutū pe împēratulū sē se arate de mai multe-ori la ferēstră.

La 5 ore după amēdī se strinseră și putinii invitați, cari nu facū parte din familie în sala cavalerilorū din castelū. Cāteva momente înainte de 5¹/₂ se auțiră loviturile toiagului maestrului de ceremonii, care prevestēu sosirea împēratului. Bētrēnulū monarchū apārū voinicū și vioiu dimpreună cu principele moștenitorū și străbātū adunarea. Aci dete elū incă o dovadă de bunătatea lui de inimă. Printre cei prezenți sē află și vechiulū consilierū alū principelui d. de Eisenbek, căruia suferinți grele corporale nu-i permitū sē stea de locū în picioare. Împēratulū ca sē scōțā bētrēnului ori-ce genă și îngrijire sē duse la elū și apucāndu-lū de mână îi dīse: »Sciu că ești bolnavū și nu poți sē stai în picioare; rēu e când cine-va îmbētrēnesce și vine slābiciunea.« Intrā după acēstă în sala alăturatā unde cortegiulū se rēnduise și luā locū în frunte, oferindū brațulū principesei Iosefina, ēr principele sē puse în cealaltă parte a împēratului; apoi regii, principii și inaltele dōmne urmarā în ordinea pe care v'am telegrafat'o. Sosindū la altarū pārechia jubilară pāși înainte, avēndū cei cincī nepoți în urma lorū, ēr celelalte pārechī stăturā unele la drēpta altele la stānga altarului. Împēratulū sē opri la stānga de regina Saxoniei, care fu la drēpta altarului; înapoia lorū stăturā Principele de corōnă și Regina Romāniei, ēr curtenii și damele de onōre stăturā fie-care înapoia scaunelorū

stāpanilorū lorū; invitații străini încheiară cerculū în mijloculū salei.

Bārbații avēu mai toți cordōne mari de ordine și lanțuri; principele Carolū Antonū purta ca și împēratulū și principele de corōnă, peste uniforma de generalū, marele cordonū alū ordinului vulturulū Negru în briliante; principesa Iosefina avea o rochiā de atlasū albū și strălucitorū de aurū, o cunună de mirtū de aurū pe capū și diamante singurate. Sē-mī fie cruțatū a mai descrie magnificența rochielorū celorlalte dame, acesta e unū lucru la care nu mē pricepū. Strălucirea petrelorū prețioase a briliantelorū și perlelorū sub foculū a sute de lumināri ce ardēu în cele două enorme policandre atārnate de bogatulū plafondū, nu se pōte de asemenea descrie.

Abatele Maurus Walter de Emaus a ținutū cuvēntarea de ocaziune: acelora cărorā le place patosulū trebuie sē fi rēmasū mulțumiți, mie însă 'mī ar fi plăcutū mai bine fără acēstū patostū. Când a ajunsū mai cu sēmă sē vorbēscă despre copii morți ai pārechiei princiare, despre regina Stefania și principele Antonū, atunci din mulți ochi s'au scāpatū lacrāmi, dar cu deosebire principesa moscenitōre a fostū adēncū afectatā. După abate a înaintatū episcopulū Hefele la altarū, a dīsū puținē vorbe dar mișcātōre, și a îndeplinitū cununia a treia. La repetarea întrebārilor de cāsătorie principele-mire a rēspunsū cu voce puternicā, apoi, după isprāvirea ceremoniei, în timpulū căreia (atarā de discursulū abatelui) și împēratulū a statū în picioare, acesta dete brațulū principesei și pārsirā cu toții sala în ordinea în care au venitū.

Suitele și oșpeții se duserā în sala de māncare unde locurile le erau hotārite și unde curēndū apārū și stāpānulū casei care, stete la intrare s'ascepte pe împēratū. Când cele cincī lovituri de toiagū ale maestrului de ceremonie resunarā elū dīse: »Ah! Iacā bate, înainte!« Împēratulū intra tocmai pe ușe cu principesa și cei-alți regi și principī urmarā după dēnsulū. Masa incepu numai decātū și se compuse din două-spredece feluri de māncări, ca să mai dīcū că au fostū escelente nu e nevoe; ca principele Carolū Anton rarī suntū să aibā bucātării. La fie-care serviciu erau și șapte pāhare fine, șlefuite, de Boiemia, în cari se servi cele șapte feluri de vinuri ce ș'au datū. Adevēratulū vinū bunū, unū vinū minunatū de Johanisbergū, s'a bātū din pāhāruțe verđi; māncāriile de carne și legume s'au datū în talere de argintū ēr fructele și prājiturile în talere de porțelanū fin din vechia manufacturā regalā din Berlinū. Sala era mārētū împodobitā iar iluminarea feericā; luminile electrice, pentru a nu supēra vederea, erau ascunse sub globuri verđi și roșii, Mașina care producea electricitatea era așēdatā într'o baracā de scānduri nu departe de castelū. Când furāmū la fripturā și șampanie împēratulū se ridicā și cu vocea clarā și puternicā ținū unū toastū în sănētatea și fericirea pārechiei princiare, în cāsătorie de aurā. Principele mulțumī împēratului și scumpilorū sēi oșpeți și nu erā nimenī în salā care sē nu fi fostū mișcatū la schimbarea acēstorū cuvinte scurte, dar dīse din inimă și multū cuprinđētōre.

Dupā māncare mesenii se adunarā în sala strămoșilorū unde li se aduse cafēua. Principele avea pentru fiecare din numeroșii sēi oșpeți cāte o vorbā plăcutā și amicală și fū astfelū până la urmă, seninū și amasantū. Cândū m'amū apropiatū ca sē'i urezū fericire din partea țiarului de Colonia, elū 'mī a dīsū: »Ți mărturisescū că citescū adeseori și cu plăcere țiarulū de Colonia și că ilū aprețescū fōrte multū că în multe și în cele mai importante lucruri pentru noi vederile lui sunt și ale mele.« Împēratulū și principele de corōnă au statū multū printre oșpeți și au convorbitū îndelungū cu mai mulți dintre ei. După orele 9 împēratulū s'a retrasū după dēnsulū au urmatū și alții, cea mai mare parte însă între cari principele de corōnă alū Germaniei și Regele Carolū alū Romāniei au plecatū în orașū sē vađā ilumināțiunea. Mārturisescū c'amū vēdūtū multe orașe iluminate, dēr așa de frumosū ca Sigmaringen nicu unulū incă. Nu erā nicu o ferēstră în totū orașulū, nicu unū turnulețū ori unū colțū eșitū mai afāră care sē nu fi fostū iluminatū, erā minune de frumșēte.

Astādī sunt expuse în museulū princiarū darurile făcute pārechiei jubulare, numărulū lorū este legiune. De remarcatū sunt portretele în ulei ale împēratului și împārētesei, portretele în reliefū ale principelui și principesei de corōnă a Germaniei, turnate în bronzū și cu rame de ștejarū artisticū lucrate, portretulū reginei Angliei în rame de argintū, o acuarelă de mână principesei moștenitōre, adrese și felicitāri în legături artistice etc.

Astādī la 1¹/₂ ore după amēdī împēratulū și fiulū sēu ne au pārsitū ērāși, după ce trenulū a plecatū împēratulū mai stātū multū la ferēstră mișcatū de aclamāriile mulțimei și făcēndū cu mână semne de țiuă bună.

În fine acēstă serbare jubiliară a fostū din tōte privințele mārētā și membrii familiei trebuie sē vorbēscă cu mândrie despre dānsa până în cele de pe urmă ramuri ale nēmului.

Deschiderea sobraniei bulgare.

Cu ocaziunea deschiderei adunārei legiuită bulgare în Sofia, principele Alexandru a pronunțatū următorulū diacursū:

Domnilorū deputați! După ce reprezentațiunea națională s'a constituitū în modū definitivū la Tirnova, este plăcutū de a vē regāsi ađi strinși în sesiune onorabilă în capitală, plinī de ardōre pentru a lucrā la progresulū Principatului în spiritulū Constituțiunei restauratōre Simțescū cea mai mare plăcere de a esprimā aici d-lorū deputați sincerile mele mulțamiri națiunei Bulgare pentru devotamentulū ce are cātră tronulū meu și pentru sentimentele credință și de iubire de care este animatā pentru persoana mea. Suntū fericitū de a putea să vē comunicū că țēra noastră continuā a fi obiectulū bunei voințe a marilorū Putēri în particularū a Rusiei, liberatōrea nōstră. Guvernulū meu va pune tōte îngrijirile pentru a conserva bine-volentele sale dispozițiuni. 'Mī place a crede că neînțelegerile și divergențele de vederi, ce s'au produsū între un State vecine și noi, nu vorū lipsi de a fi aplanate și starea normală nu va întârđia de a se restabiți.

Mī pare bine d-lorū deputați, că cestiunea vāmă între Principatū și Rumelia orientală, unite cu noi prin legăturī de frāțiā, a fostū resolutā în avantajulū nostru alū populațiunilorū de ambele părți ale Balcanilor. În ce privesce cestiunile din nāuntru ale Principatului nostru statū cu plăcere bunele și pacificele dispozițiuni ale țērei și poporului meu, precum și aspirațiunile sale cātră dezvoltarea sa morală și materială.

D-lorū deputați, guvernulū meu, cu totū timpulū scurtū de care a dispusū, a pututū preparā diversele proiecte de legi privitōre la deosebitele ramure ale administrațiunei și în deosebi a financelorū, a cărorā bună ordine este celū mai bunū temeiū a prosperitātei țērei.

Printre proiectele de legi ce vorū fi supuse, trebuie sē menționezū pe celea privitōre la impositulū funciarū (emlak), la patente, la comptabilitatea bugetului și la curtea de compturi. Atragū în modū specialū, d-lorū deputați, seriōsa vōstră atențiune asupra angajamentelor nōstre privitōre la drumulū de ferū Tsaribrodū-Vacacelū, angajamente a cărorā termenū fixatū pentru începutulū punerei în execuțiune a și sositū. În cercetārii tuturorū proiectelorū de legi supuse deliberārilor d-vōstre, contezū pe înțelepciunea și patriotismulū d-vōstre care sunteți însuflețiți și chemāndū asupra lucrārilor d-vōstre ostenelelorū vōstre bine-cuvēntarea celui A-Totū-puternicū, declarū deschisā sesiunea ordinarā a celei a 5-a adunāri naționale!

SCIRILE ȚILEI.

«Kolozs. Köz.» ne aduce scirea, că institutulū de nebuni din Sibiu sē va strămuta la Clușū. Totodatā se exprimā bucuria dīcēndū că acolo îi este loculū celū mai potrivitū.

Totu așa dīcemū și noi, că acolo îi este loculū.

—0—

La vēnătōrea făcutā în țilele trecute de magnatū ungarū în munții Gurghiuului, comitele Wurmbbrand a împușcatū unū ursū, ēr Geza Salomon unū ursū și unū porcū sēlbaticū.

—0—

Kolozsvári közl dela 31 Octomvre dīce, că centenarulū lui Horia și Kloșca totuși se va serba în București. Apoi reproduce programulū festivității și dīce: »Videremo! Vomū raporta cetitorilorū nōstri despre acēstū mai nou cultū alū eroilorū. Eroii cei mai noi însă nu mai acum se redicā în București, adecā tinerimea universitară. Țiarele nōstre romāne ne totū aruncā în ochi espediciunile tinerimei nōstre față cu Silasi, dar scandalele medicinilorū începute în anulū trecutū și comențate și în prezentū în contra d-rului Rāmniceanu, nu jenēzā de locū. Suntemū curioși a sci acum, până când își vorū mai bate jocū ultraiștii romāni de cultura tinerimei nōstre. Cu atātū mai vērtoșū, de ore-ce insultele tinerimei bucureștene suntū nemotivate, ci suntū numai de caracterū politicū. Profesorulū Rāmniceanu este consāngēnū, cu amiculū alianței nōstre austro-maghiare romāne.«

Amū vrē sē scimū, în care țī de peste anū ce dela țiarulū clușianū au fericirea de a face măcar o singurā observare la loculū ei?

—0—

«L'Indēpendance roumaine» comunicā, că a apārutū o broșurā fōrte frumōsā intitulatā »Centenarulū revoluțiunei romāne de la 1784.« Sub numele celorū trei eroi se citește ca epigrafū:

Dragă frate de departe,
Trāmite-mī o țirū de carte,
Fie scrisā cātū de rēu,
Numai s'o potū citi eu!

Broșura conține portretele eroilorū și vr'o 40 de bucāți alese, subscrise de George Misailū, Al. I. Hodoș și alții.

—0—

„Carpații” din Craiova publică programul serbării centenarului lui Horia. 1. Săra la ora 9 precisă, serbarea va începe prin cântarea marșului român: »Descăpătate Române», executată de cor cu acompaniament pe piano ținut de d-na Caselli. 2. D-nu I. Ath. Miteșcu va face o disertațiune asupra revoluțiunii române din 1784. 3. D-na Maria Theodorini va recita oda »La Transilvania», de Valerian Ursianu. 4. D-șora Fulvia Olteanu va executa pe piano rapsodia română de Antonie Sipoș. 5. D-șora Aurelia Faur va cânta acompaniată pe piano, »Doina Română». 6. D-șora Măria Chițu va executa pe piano pot-pouri asupra unor arii românesce, de Fr. Lorenz. 7. D-șora Aurelia Chițu va cânta aria »Adio la Carpați» de I. Vasilescu. 8. Imnul »Gin-tei Latine» musica de »Marchetti» cântată de cor cu acompaniament pe piano de d-na Caselli. După un interval de un quart de oră, mai mulți distinși domni și doamne vor executa danțul național ardelenă, »Romanul». — după terminarea căruia va începe Balul. Produșul acestei serbări este destinat de societatea »Carpații Români» din Craiova, pentru înființarea unei școli române în țera Sécuior.

—0—

Consiliul profesoral al facultății de medicină din București a luat, pe cât se țice, următoarea hotărâre: »In casu când cei ce nu vor să depună esamenele vor fi în majoritate, atunci se va închide facultatea de medicină pentru un an. In casu când vor fi în minoritate, vor fi eliminați din facultate.»

—0—

Biserica catolică a amenințat pe cei ce se vor duela și pe secundanți cu o excomunicare foarte aspră, denegându-le chiar și înmormântarea religioasă. Episcopul din Poitiers nesciind, decă anatema s'ar putea estinde și asupra altor persoane asistente la actul duelului, a adresat o epistolă către congregațiunea din Roma. Cardinalul Monaco, președintele congregațiunii, a răspuns că la actul duelului, oricine s'ar afla fie medic, sau oricine altul, va fi excomunicat.

—0—

»L'Indépendance belge» vestese că în curând se va face un congres internațional de studenți, cu ocazia aniversării anului al 50-lea al înființării Universității din Bruxelles, una din cele mai bune școli din Europa. Într-o întrunire pregătitoare ce s'a ținut, s'a hotărât a se da președința de onoare bătrânului mare scriitor francez Victor Hugo.

—0—

Artista Sarah Bernhardt vestită atât prin joc cât și prin aventurile amorose, e greu bolnavă, ba după cum țic unii chiar nebună. După scirile din Paris, cauza acestei stări e — totu pârădnica de dragoste. A plecat de la ea poetul Richepin, pentru care Sarah își părăsise — după o țic de fericire — pe bărbatul său Damala.

—0—

Mare bucurie este în totu imperiul Padișahului, pentru că s'a îndurat a desființa dreptul de timbru pentru... batiste (naframe), atât de trebuincioase orientaliilor.

—0—

Afacerea statutului agrar în Cohalm.

Cohalm, 23 Oct. 1884.

Causa statutului agrar în opidul nostru din tómnă trecută încóce s'a ventilat mult prin alte țiuare și mai cu seamă în »Sbge. deutsches Tageblatt» din Sibiu, prin veră însă și prin »Telegr. Rom.» și mai pe urmă în »Hermanstädter Zeitung.»

Causa acésta este de un interes atât de însemnat, încât credu a face un serviciu cetitorilor »Gazetei Trans.» și respective Românilor ce trăiesc prin fostul fondu regiu, dându-le o iconă despre luptele ce le avem cu conlocitorii noștri Sași, cari umblă cu totu felul de apucături a ne izolă dela usul beneficiilor comune tuturor civilor acestui opid.

Și ca On. lectori să se potă informa despre intențiunile lor lasu se urmeze în traducere fidelă o corespondință originală a lui »S. D. Tageblatt», dată Cohalm în 21 Sept. și apărută în 23 Sept. a. c. ce poartă titlu: »Lupta opidului Cohalm întru regularea referințelor economice-agrarie.»

»In fruntea acestei convorbiri după puțină scurte și obiective, în care cetitorii »Tgblattului» vor reafila multe lucruri cunoscute, a căroru repetire în interesul strinsei legături regretu că nu se potă evita, așu pune întrebarea: *Autoritate sunt reprezentanțele comunale, ca organe instituite de comunitatea întregă, să reguleze interesele și să administreze averea comună, se dispună de acésta în calea legii, și în exercițiul acestei autorități să potă satori și încassa, în favoarea casei alodiale, dela locuitori taxe pentru vitele ce pășunesc pe pământul comună?* Consciul de a fi înțelesu de toți bărbații într'adeveru serieși ai opidului nostru, așu rugă pe fiecare cunoscător de cauză și lege, încatu acela s'ar interesă și ar vrea să înainteze o cauză bună, să ne comunice în acestu respectu pu-

blice ori privatu convingerile sale. Indreptățirea la acésta întrebare și rugare, ce pare póte enigmatică, mă șilescu să o dovedescu prin mai susu promisa espunere. In totu casul, acésta cestiune mai póte deveni așu mână încă în órecare comună dia fundulu regiu o cestiune infocată, și din acestu motivu merită unu interesu mai multu decatu localu, abstragendu dela aceea, că și acésta aruncă o mică rază viă asupra politicei ministeriale de a dispune.

Cohalmul și-a făcutu în anul 1870 unu statut agrar, care în 1871, după primirea aprobării superioare, a intrat în viétă. Acela statore, că estinderea dreptului de pășunat se se acomodeze după mărimea dărei plătite, respective după mărimea și bunătatea posesiunei de pământu privatu, și satorise, de fiecare capu de vită, anumite taxe de pășunat în favoarea casei comunale. Cu acésta hotărâre, crescătorii de vite români¹⁾ din Cohalm dela începutu n'au fostu multămiți și numai siliți s'au supus acestei noue situațiuni. Ca să o modifice, intendaru procesu, însă nu putură câștiga nimic, până ce nu trimiseră în 1883 o deputațiune în Pesta la ministeru. Acésta reciviră a tele referitoare la statutul combătutu și cu emisul din 3 Octomvre 1883 Nr. 57,654 anuléză statutul agrar Cohalmenu.

Acestu emis sună în traducere:

Nr. 57,654.

VI.

Ministerul r. u. de interne.

Oficiului comitatensu alu Tërnavei-mari în Sigișóra. Cu referire la raportul subșternutu în 24 Aug. a. c. Nr. 8026 de către vicecomitele comitatensu, domnului ministru de agricultură, industrie și comerciul, și de acolo aici indreptat, prin care a așternutu actele referitoare la statutul de câmpu alu opidului Cohalm, incunoscințezu oficiulu comitatensu, că acestu statut din împrejurarea că în sensulu § 15 art. de l. XXXVII din anul 1880 aici n'a căpétat aprobare, în înțelegere cu d. Ministru ilu dechiaru de fără valóre, și totu odată observéză că, încatu amintitul opidu ar dori formarea unui nou statut de poliția de câmpu, Vă aibă ca orientare următoarele:

1. Statutul nu se póte estinde la determinațiunile speciei și modulu cum ar fi să se folosescă posesiunea pământulu privatu, căci spre acésta este chiămată majoritatea posesorilor de pământu în proporțiune cu posesiunea lor, și încatu în acestu respectu nu s'ar pute unu, ar poté căuta ajutoru numai la judecătoriele regesei.

2. Statutul nu se póte estinde nici asupra regulării dreptulu de folosință, ce'lu au locuitorii asupra órecărei posesiuni comunale, pentru că încatu o astfel de regulare nu s'ar poté efectui pe cale amicală, a decide este chiămată Judecătoria conf. § 107 art. d. l. XVIII din 1871.

Nici susținerea forței de păscutu (Triftzwang)²⁾ nu se póte esprima în unu statut comună, pentru că unu atare conclus ar isbi în § 22 art. d. l. XVIII ex 1871 Aici afli de necesară observarea, că împărțirea hotărilor (flurzwang), în comunele cu hotar regulat³⁾ este a se susține până va urmă regularea posesiunei. Despre acésta vei binevoi a incunoscința partidele interesante în modul prescrișu.

Budapesta, 3 Octomvre 1883.

Iosif Pronay mp.

secretaru de stat.

Autorii (său mai bine născocitorii) statutulu casat prin acestu emis ministerialu au urmăritu cu elu în modu invederat unu scopu triplu. Anteu au vrutu ca pământulu comună să devină mai multu folosibilu pentru casa comună, ca până acilea. Dela acésta se pretindea din anu în anu mai multu. Reprezentanțele confesiunilor locale, și nu mai puțin cea gr. or. carea voia să-și zidescă, respective să și cumpere edificiu școlasticu, ceea ce-i și succese în urma ajutorulu primitu din casa alodială precum și confesiunea gr. cat. petiționară mai în toți anii după ajutoru în favorulu școlilor din casa alodială⁴⁾. Reprezentanța comună era parată de ajutoru, însă de unde să ia? S'a ivitu necesitatea de a ilumina stradele⁵⁾. Spre

¹⁾ Die romänische Viehzüchter. Sub acésta espresiune înțeleg corespondința că Români sunt numai crescători de vite, respective speculanți de vite, încatu le cresc pe pământu săsescu și apoi speculează cu ele, și nu vrea se recunoscă că Români din Cohalm sunt cetățeni agricoli și ca atari ținu numai atatea vite, câtu le birue posesiunea lor și dreptulu lor în pășunea comună.

²⁾ In originalu se țice: A forda kényszer fentartása sem mondhatóki egy községi szabályrendeltemben, mert etc. ér románesece tradus la înțeles ar fi: Nici modul împărțirii (aplicării) hotarelor nu'lú póte determină unu statut comună pentru că etc

³⁾ Originalu sună: It azonban szükségesnek találom megjegyezni, hogy rendezetlen határu Kösegekben a forda kényszer etc. va se țică în comunele cu hotar neregulate etc.

⁴⁾ Corespondinței îi convine a atinge numai ajutoarele cerute de confesiunile române, ér de ale lor șasesci tace, ca să nu li se vedescă liberala proporțiune purcesa din generositatea unui popor de cultură. Când au cerutu Români ajutoru pentru școlele lor, ei încă n'au întârziat ca să nu-și ia; astfel în 1883—1884 au datu romanilor două confesii câte 1000 fl. 2000 fl. și pentru școl'a lor au datu 4000 fl. deși totu întrecu pe Români în numerulu sufletelor numai cu 100 suflete. Proporțiune constatată de ei publice în organulu lor din anul trecut. Români capătă pentru școlele lor dreptu dotațiune anuală 227 fl. pe când sași pentru a lor aproape la 1000 fl.

⁵⁾ Insa numai cele șasesci, cele românesci nu. Să nu esagerez, că pre 1884 s'a preliminaru, ba chiar s'au făcutu 5 lampe pentru Români, pentru cari se va fi preliminaru și petroleulu necesaru și acelea până aștăzi nu s'au ridicat.

acestu scopu éráși au trebuitu bani. In piața opidulu nostru atât de șeracă din respectulu apei a trebuitu condusă apa de beutu. Necesitatea acelea nu se poté dispută; însă conducerea apei costa bani⁶⁾. (va urma).

TELEGRAMA PARTICULARA A »GAZ. TRANS.»

Arad, 1 Noemvre 1884.

Comitetulu partidei naționale opoziționale a candidat din nou ca deputatu dietal pe avocatulu Georghiu Lazaru, în cerculu electoralu alu Boroșneului, alu căru deputatu se retrăsese.

DIVERSE.

China militară. — Sub acestu titlu, țiarulu »Le Nord» publică mai multe amănunte asupra armatei chineze: Armata chineză se compune din armata de operațiuni și armata de apărare. Armata de operațiuni cuprinde trei armate: armata Mandciuriei, armata Centrului și armata Turkestanului. Armata Mandciuriei nu numera în 1883 decatu unu efectiv de 30,000 ómeni, dér acestu efectiv a crescutu în urmă printr'unu număr óre care de voluntari mongoli. Armata Centrului séu din Mongolia numera 30,000 ómeni; ea este destinată, în casu de răsboiu cu Rusia, să apere drumurile din Mongolia, cari duc la hotarele rusesci. Câtu pentru armata Turkestanului, care este de 40,000 ómeni, ea trebuie să acopere fruntaria occidentală; distanța cea mare nu'i permite a luá parte la operațiuni în jurulu Chinei. Efectivulu armatei de apărare séu alu armatei teritoriale se urcă, după statisticele oficiale, la 700,000 ómeni; în timpu de pace însă, elu este numai de 200,000 ómeni. Așu dér, efectivulu totalu alu armatei chineze în timpu de pace se urcă la 300,000 ómeni, și oficialu efectivulu acestei armate în timpu de răsboiu se evaluéză la unu milionu de ómeni. Fie-care corp de armată provincială are mai multe diviziuni, alu căroru număr depinde de întinderea și trebuințele provinciei, și fie-care divisiune se compune din cinci tabere, cari, la rândulu lor, sunt împărțite în stațiuni de gardă, ast-felú că fie-care provincie are o sistemă de posturi și de cordone, cari forméză o rețea de linii strategice. Posițiunile cele mai însemnate sunt apérate de întăriri armate cu tunuri. Armamentul celu vechiu a fostu mai pretutinden înlocuitu cu unu altu nou. Pe lângă vasele de răsboiu cele vechi, se află asemenea și vase de răsboiu cu aburi foarte bine echipate și avendu, ca cea mai mare parte din întăriri, tunuri Krupp încercându-se pela chiulată. S'au cheltuitu mai multe milioane cu consruirea și cumpărarea de vase de resbelu cu aburi, după tipulu modernu și înființarea a mai multor turnătorii de tunuri și a număróse arsenaluri în cari se fabrică totu felulu de arme și de munițiuni de resboiu. Tótă elita armatei a primitu puscă Mauser, și într'unu timpu foarte scurtu s'a cumpérat dela usina Krupp 150 tunuri, pentru locurile întarite, de 12, 15, 17 și chiar 21 centimetri și 275 tunuri de campanie încercându-se pela chiulată. In fine, flota se compune dintr'unu mare număr de vase cu aburi.

Unu întreit omor. — In 21 l. c. în casa zidarului Focke Josef din Schneeberg, o comună în Bohemia s'au aflatu tăiați în bucăți doi copii ai săi, unul de 5, celalaltu de 3 ani, ér mama zidarului spanțurată în mijloculu casei. Tóte trei omorurile le-a comis Focke, pe care l'au și arestatu. Focke érá cunoscutu de mare bețiv și crudel; femea lui s'a sinucis cu puținu timp înainte și vėduvulu îi venise gustulu de însurătoare. Se bănuiese că și-a omorit copii și femea, ca să nu întimpine greutăți în ajungerea scopulu de căsătorie. Incarceratul negă totu și mănca cu mare poftă.

Din moștenirea lui Makart. — Evaluarea tablourilor găsite în atelierulu și locuința rēposatulu artistu arată următoarele rezultate: patru tablouri de plafon 8000 florini, două picture de flori 1200 florini, patru tablouri în formă rotundă în sala de mănca (natură mórtă) 8000 florini, familia baccantelor 4000 florini, o grupă de femei orientale 2000 florini; tóte celelalte picturi mici, studii, împreună 12,000 florini. In privința complectării ciclulu »anotimpii» din care numai două tablouri s'au terminat (Primăvera și Vera) nu se cunosc ideea artistulu pentru »tómna și érnă.» Se scie numai că pentru »tómna» Makart cugetase o grupă de vânători și pentru »iarnă» scena animată a unui balu mascatu. Se va găsi óre unu artistu cu destul talentu care să îndrănescă a complecta acésta serie?

⁶⁾ Câtu a costat? Nu cumva la 10,000 fl.? Cam esorbitanta sumă. Insa atrebuitu să se cumpere din grădina lui N. socrulu primarulu și tatálu notarulu actuali, ce și pre atunci funcționau în aceste posturi. Apoi cum e lumea, reprezentanța constatătoare mai numai din cumetrii pentru sprāncenele primarulu și notarulu votéză totu, căci Romanulu érá silitu să verse în alodiu tace banali pentru dreptulu séu de pășunitu.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena

din 31 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aur 6%	123.20	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	93.70	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	98.25
Rentă de hârtie 5%	89.—	Imprumutul cu premiu ungh.	115.60
Imprumutul căilor ferate ungare	143.50	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	115.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	97.50	Renta de hârtie austriacă	81.05
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	119.50	Renta de arg. austr.	82.35
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	115.25	Renta de aur austr.	103.95
Bonuri rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	134.30
Bonuri cu cl. de sortare	100.—	Acțiunile băncii austro-ungare	863.—
Bonuri rurale Banat-Timșu	100.—	Act. băncii de credit ung.	288.50
Bonuri cu cl. de sortare	99.25	Act. băncii de credit austr.	287.90
Bonuri rurale transilvane	100.20	Argintul — Galbin	—
		impărătesc	5.75
		Napoleon-d'or	9.71 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.—
		Londra 10 Livres sterline	122.30

Bursa de București.

Cota oficială dela 20 Octomvre st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)		
Renta rom. amort. (5%)		
convert. (6%)		
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)		
Credit fonc. rural (7%)		
" " " (5%)		
" " " (6%)		
" " " (5%)		
Banca națională a României	1390	
Ac. de asig. Dacia-Rom.	367	
" " " Națională	237 1/2	
Aur	7.25%	
Bancnote austriace contra aur	2.07	2.08

Cursul pieței Brașov

din 31 Octomvre st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump.	9.—	Vënd.	9.03
Argint românesc		8.90		9.—
Napoleon-d'or		9.67		9.70
Lire turcesce		10.92		10.98
Imperiali		9.90		9.92
Galbeni		5.67		5.70
Scrisurile fonc. »Albina«		100.—		101.50
Ruble Rusesce		122.5		123.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe jumătate de an și seau pe un an, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcată dela 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., și pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Primele veritabile bombone de Malzextract de piept pentru desfacerea flegmei ale lui Ioan Hoff sunt în hârtia albastră.

Preparatele de Malz ale lui Ioan Hoff sunt în 400 de lazarete și instituite de vindecare introduse, de unde vin și rapoartele, diplome de furnisori de curte a celor mai mulți suverani din Europa, 27,000 de depozite de vânzare în toate părțile lumii, un milion de rapoarte de mulțumire și leuire din toate clasele societății prin cari se recunoșce eselența loră efectă de leuire.

Extractul de Malz a lui Ioan Hoff „Gesundheitsbier.“ 0 sticlă 60 cr.

Extractul de Malz concentrat a lui Hoff. 0 sticlă 1 fl. 12 cr. 0 sticlă mică 70 cr.

Raporturi de leuire dîlnice

pentru vindecarea bôlei de peptu, de plumânî, afecțiunii cataralice, slăbiciune de digestiune și de nervi, anemiă și slăbire, pentru omeni slabi de constituție și reconvașenți, sunt o îmbucurătoare garanție pentru orî ce suferind și învinge speranța lui într'o apropiată leuire prin întrebunțarea unor preparate așa de probate.

Johann Hoff's Brustmalzextrakt-Bonbons
à 60, 30, 15 și 10 cr. numai în tocă albastru.

Johann Hoff's Malzgesundhetts-Chocolade.
1/2 Kilo I. fl. 2.40 cr. II. fl. 1.60 III. fl. 1
1/4 Kilo I. fl. 1.30 cr. II. 90 cr. III. 60 cr.

Domnului

IOANU HOFF

inventatorul și fabricatorul preparatelor de Malz, c. r. furnisori de curte a celor mai mulți suverani din Europa etc.

Wien, Stadt, Graben, Braunerstrasse Nr. 8.

Tîrgul Mureșului 20 Noemvre 1877.

On. D. După ce am întrebunțat eu însumi vindecătoarele preparate ale D-vostre de Malzextract, cu un succes strălucit și avînd acum intențiunea a le întrebunța la altul, vă rog pentru espedarea grabnică (urmîză comanda) cu remburșă.

Cu stimă
Reiner Schwarz, căpitan c. r. în reg. 62.

Gherla, 22 Februarie 1878.

On. D. Vă rog să-mi trimiteți cu remburșă 2 1/2 kilo din eselența Chocoladă I. a D-vostre, contra unei suferințe cerbicoșe de stomac.
Cu stimă Contesa Bertha Wass.

Castelul Ozd, la Maros Ludos, 17 Octomvre 1883.

On. D. Binevoiti a-mi trimite cu poșta ce vine prin remburșă 3 flacone din probatul D-vostre Malzextract concentrat, împreună cu 2 tocuri de Malz-extract-Bonbons.

Baronésa Hangwitz, călugăriță.
Castelul Ozd la Maros-Ludos.

Raportul medical.

D. Dr. I. Stütz, medic c. r. la Curte în Castelul de vară Schönbrunn, dîce: »Efectul acestei gustose Bere de Malz-extract a lui I. Hoff, pôte fi pentru sănătatea corpului omenesc numai favorabil, și adevărat pentru substanțele ei. O recomandă pentru bôle nimerite și mai ales pentru reconvașenți.

60 mari decorațiuni

Infînțat 1847, în Viena și Budapesta dela 1861.

Depozite în Brașov: Demeter Eremias, București: F. Bruss, J. G. Rissdörfer, R. Schmetau farmaciști, G. Rietz, Martinovics, Ploiesci: N. Petrescu et C-nie, Bistrița: Carl Nussbacher, Dées: Fr. Nik, Déva: G. Issekuti, Sibiu: C. Bugarsky, Alba-Iulia: I. Frölich, S. Mihelyes, Clușiu: I. B. Misselbacher farmacia, Tîrgul Mureșului: M. Bucher, C. Hutflesz, Mediaș: C. Buckner, Aiud: Ioan Winkler, Sighisora: I. B. Misselbacher sen. I. B. Teuch. Odorheiu șecuesc: Solymossy farmacist. Sepsiszt. Gyorgy: Fr. Barabas farm., Turda: I. Timbus și fiu.

Bucata
fl. 1.20

Duzina
fl. 12.50

Ușore ca pîna! Elegante! Fôrte moderne!

Abia de o greutate de 60 grame!

Intre toate pălăriile până acum fabricate nu va fi nici una care să fi ajunsă perfecțiunea, ca ușurele, modernele, de totu efienele și la toate expozițiile premiate

CELE MAI NOUE!

Pălării de „burges“

(„Bürger“ Hüte)

Aceste pălării sunt cele mai comode, din păslă fină, pentru Domni și Dame, băeți și fete, în toate mărimile dorite, de diferite 10 fețe, cele mai multe, gris (cenușii), cafenii, albastre, verđi etc., lucrate superb la modă, și practice pentru orî ce clasă: pentru bogat și sêrac, pentru cavaleri și burghesi, potrivite pentru stradă, la promenadă, la vînat, la drum, așa dîr, pălăria cea mai comodă, elegantă și efină, care s'a produsă până acum, pentru aceea și cele mai cerute și căutate în tota lumea.

— Trimeterea prin remburșă. —

Din altă parte se anunță asemenea pălării, care însă nu sunt decât o imitație rea a pălăriilor mele.

De calitatea cea mai bună și efiene pălării se pot procura singur numai prin firma:

Grösste Hnt-Agentur „Hecht,“

WIEN, I. Bez. Christinengasse 6.

(Pentru imitație și reproducții se avertisză).

SCĂPARE

de chinurile bătăturilor sale (ochi de găină), pôte dobîndi ficine în câteva zile c'unu mod care nu face durere, garantîndu-se succesul cel mai sigur, numai prin **keralynul** farmacistului **Schneid** din farmacia St. George, Wien I. Wimmergasse 33. Prețul unu 1/2 flacon 60 cr., unu flacon întreg 1 fl., prin poșta cu 10 cr. mai mult.

Spre a căpeta acestu veritabil și cu efect leac, să se cêră espresu **keralynul** dela farmacistul **Schneid** și să se ferescă ficare de imitațiunii și anuciuri laudăroșe unor asemenea mijloce.

bucata
fl. 1,20

duzina
fl. 12

Elegante! Moderne! Bune! Eftine!

Nu există ceva mai bun, mai durabil, mai efin, ca pălăriile mele fabricate după propria-mi metodă cu puterea aburului, și premiate dela multe espoziții. Cele mai escelente sunt

„Pălării“ — „Burgese“

din păslă fină și môle pentru domni și copii, în orî ce mărime, pentru orî ce clasă, pentru sêrac și bogat, pentru cavaleri, pentru burghesi și lucrători, în diferite 16 color, mai multe cenușii, cafenii, măslini și verđi, impestriate, albastre și negre, nuanțe deschise și închise. — Din cauza fineței, efinăței și durabilității acestor pălării, se cer de prin tota lumea.

Trimeterea prin provincii prin remburșă.

Comandele prin scrisori să se facă la

Hrn. J. Fekete, Hut-Manufactur,
Wien, Mariahilf, Engelgasse Nr. 105.